



# Regional utveckling på distans

Så stärker landstingets internationella arbete  
regionens konkurrenskraft



NORRBOTTENS  
LÄNS LANDSTING

LANDSTINGSDIREKTÖRENS STAB

**Regionala enheten**

# Landstinget verkar internationellt för att stärka regionen

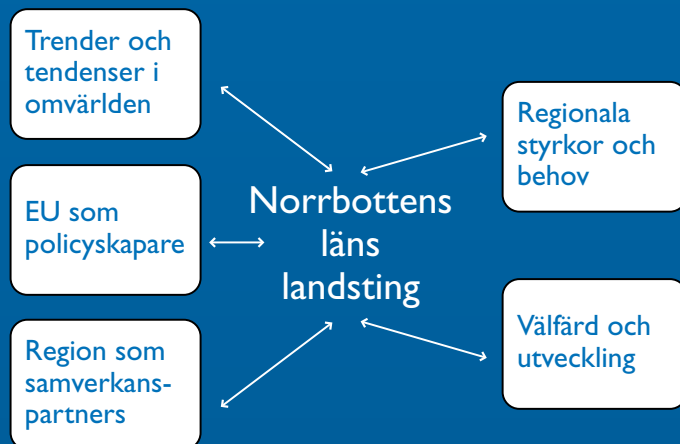
Det internationella perspektivet är viktigt för att Norrbotten ska vara konkurrenskraftigt i en globaliserad värld. Idag ser vi en ökad konkurrens mellan Europas ca 300 regioner. Detta ställer ökade krav på Norrbotten att positionera sig. Bakgrunden till landstingets internationella engagemang är därför regionens långsiktiga utveckling och konkurrenskraft.

Landstinget arbetar för att stärka Norrbottens position, såväl nationellt som på EU-nivå och internationellt. Målet är att ha en stark position och upparbetade kommunikationskanaler. Avgörande för att stärka vårt inflytande är strategiska allianser – att landstinget samverkar med regioner i andra länder och att landstinget har politisk representation i internationella organisationer.

Landstingets möjligheter att påverka EU ökar om vi agerar tidigt i nationella, internationella och regionala sammanhang. Att få genomslag för våra prioriteringar i internationella forum är viktigt för att stärka vår konkurrenskraft och vår position.

Norrbotten påverkas genom att trender och policybeslut på internationell nivå får genomslag i landstingets verksamhet och i länet. Genom att vara aktiva omvärldsbevakare och tidigt delta i policyutvecklingen inom EU kan vi möta dessa omvärldsförändringar och svara upp mot de förändringskrav som de ställer på vår verksamhet.

EU-medlemskapet och strukturfonderna har påverkat norra Sverige, både när det gäller resurserna till och formerna för den regionala utvecklingspolitiken.



# Landstinget aktivt i en rad forum för internationellt samarbete

Landstingspolitiker med internationella uppdrag deltar i en rad olika forum: Internt i landstinget, på regional nivå, inom Sverige, inom EU och internationellt - främst regioner i Norge och Ryssland, men även USA, Kanada och Japan. På europeisk nivå är CPMR (Conference of Peripheral and Maritime Regions) och AER (Assembly of European Regions) samt Regionkommittén de strategiskt viktigaste organisationerna för vårt påverkansarbete.

**Assembly of European regions (AER)** är det största samarbetsnätverket i Europa och består av 270 medlemsregioner från 33 länder. AER verkar för att stärka regionernas politiska roll och öka det gränsöverskridande samarbetet mellan regionerna. Verksamheten är indelad i kommittéer organiserade efter sakområden.

**Conference of Peripheral and Maritime Regions (CPMR)** är en politisk samarbetsorganisation med 159 medlemmar från 29 länder. Den arbetar för samverkan mellan perifera, kustnära regioner så att de inte ska hamna i skuggan av de stora kommersiella centrumerna i hjärtat av Europa. I motsats till AER, som arbetar tematiskt, är CPMR indelad i geografiska underkommissioner.

**Regionkommittén** är ett rådgivande organ som bidrar till lagstiftningen inom EU genom att avge yttrandet om frågor som behandlas av kommissionen, rådet och parlamentet.

**Europaforum Norra Sverige** omfattar de fyra nordligaste länen och är ett samarbetsnätverk för lokala och regionala politiker för att öka kunskapen

om Europapolitiken samt påverka denna i de delar den berör norra Sverige. Utgångspunkten är norra Sveriges unika förhållanden med långa avstånd och extrem kyla.

Landstinget deltar i flera forum för att samarbeta och kunna påverka i för Norrbotten viktiga politiska frågor. Till de viktigaste hör det internationella samarbetet inom *Northern Sparsely Populated Areas* (NSPA), *Nordkalotträdet* (NKR), *Sweden Emilia Romagna Network* (SERN) samt Svenska Barentssekretariatet och vänregionsamarbetet med *Troms* Fylkeskommun.

Internt inom landstinget finns Landstingets Internationellt Engagerade, den så kallade LIE-gruppen, som är ett forum för erfarenhetsutbyte mellan politiker och tjänstemän med internationella uppdrag. AER Sverige och CPMR Sverige är på motsvarande sätt nationella nätverk för svenska medlemsregioner.

North Sweden European Office är Norrbotten och Västerbottens gemensamma EU-kontor som stödjer landstingets arbete att föra dialog med aktörer och institutioner i Bryssel.

# Internationella uppdrag ofta omfattande

Många av landstingets politiker är starkt drivande i internationella forum. Som stöd för arbetet finns en aktiv tjänstemannastab. Det gemensamma uppdraget är att stärka Norrbottens position i internationella sammanhang genom bland annat strategiska allianser, nätverkande och samarbeten på internationell och mellanregional nivå.

**Bevakning:** Landstingets politiker med internationella uppdrag bevakar regionens prioriterade frågor. Information inhämtas om policyutvecklingen på EU-nivå, bl a genom North Sweden-kontoret i Bryssel. Bevakningen innebär även att på hemmaplan visa vilka beslut på EU-nivå som påverkar utvecklingen av Norrbotten.

**Kunskapsutbyte:** I internationella sammanhang och i olika forum, träffas regionala aktörer och utbyter erfarenheter och kunskaper som aktörerna sedan tar med hem som stöd för det fortsatta arbetet.

**Marknadsföring av regionen:** En viktig uppgift för politiker med internationellt uppdrag är att marknadsföra regionen i internationella sammanhang.

**Nätverkande och partnersökning:** En politiker med internationellt uppdrag har en viktig roll som

nätverkare, d v s att knyta kontakter som kan vara av vikt i både policyprocesser och projektutvecklings-sammanhang.

**Lobbying:** Detta handlar främst om två saker - dels att skapa samsyn och dels att påverka i policyfrågor. Fördelen med stor synlighet i lobbyorganisationer är att landstinget och Norrbotten syns, kan sätta agendan och påverka effektivare.

Viktigast av allt är att synliggöra och dra nytta av det internationella arbetet på hemmaplan. Det sker genom att återföra resultatet av arbetet genom rapporter till landstingsstyrelse och landstingsfullmäktige och i andra forum. En del handlar om att informera om det internationella arbetet till media och allmänhet i regionen. Information om internationella aktiviteter och resultat presenteras fortlöpande på landstingets webb.

# Insatserna inriktade på regionens framtidsfrågor

Några exempel på områden och frågor som landstinget driver är:

**Sammanhållningspolitiken** är ett av de områden som landstinget arbetat aktivt för att påverka. Hur sammanhållningspolitiken utformas på EU-nivå har stor betydelse för det regionala utvecklingsarbetet i Norrbotten.

**Jämställdhet** är en viktig framtidsfråga, inte bara för Norrbotten. Samarbetet inom AER kan bidra till en positiv utveckling för jämställdheten i hela Europa. Likaså kan insatser från EU positivt påverka utvecklingen hos oss själva och därför är engagemanget viktigt för Norrbotten.

**E-hälsa** är ett område där landstinget länge har varit aktiva för att påverka utvecklingen inom EU. Inom e-hälsa driver landstinget frågor kring distansöverbyggande hälsojänster, gränsöverskridande vård och förbättrade journalsystem.

**Infrastruktur och transport** landstinget har medverkat i arbetet att påverka revideringen av såväl Grönboken som Vitboken för EU:s gemensamma transportpolitik. Viktiga frågor för landstinget är utvecklingen av transportinfrastrukturen, miljöanpassade transportlösningar s.k. gröna korridorer och att identifiera projekt av gemensamt intresse för att förbättra infrastrukturen i norra Europa.

**Energi och miljö** här arbetar landstinget bland annat för att påverka EU:s vattenkraftspolicy vid förhandlingar om nya program-satsningar. Landstinget har deltagit i diskussionerna kring 20-20-20, dvs. EU:s målsättning att växthusgaser ska minska med 20 procent fram till år 2020, att minst 20 procent av energin då ska vara förnybar och energieffektiviteten ska öka med 20 procent.

Fokus för landstingets internationella arbete är sedan 2005 regional utveckling, miljö och energi, infrastruktur, e-hälsa, ungdomsfrågor, kultur, entreprenörskap och jämställdhet. Valet av områden hänger samman med landstingets vision och verksamhetsidé samt det regionala utvecklingsprogrammet (RUP) för Norrbotten.



# Framgångsrikt internationellt arbete stärker regionen

En nyligen genomförd studie visar att landstinget har lyckats väl med det internationella arbetet. Politiker och tjänstemän har arbetat aktivt med att positionera Norrbotten. Arbetet har gett utdelning både på hemmaplan, i form av ökade kunskaper och i EU-sammanhang, genom att landstinget fått genomslag för de politiska positionerna. Intresset för Norrbottens arbete är en bekräftelse på att landstinget fokuserar på rätt frågor och är på rätt väg. Något som inspirerar till ett fortsatt utvecklingsarbete på regional nivå. Att Norrbotten får ta emot studiebesök, anordna konferenser etc. bidrar till att sprida goda exempel och kunskaper och till att stimulera utvecklingsarbetet i regionen.

## **Drivande i arbetet med den framtida sammanhållningspolitiken**

Förhandlingarna som ledde fram till EU:s framtida sammanhållningspolitik, med rekommendationer att speciell hänsyn bör tas till regioner som lider av permanenta geografiska utmaningar såsom kargt klimat och långa avstånd, visar att CPMR och AER hade ett stort inflytande i påverkan av strukturfonderna. Europaforum och medverkande politiker från norra Sverige var mycket aktiva i lobbyarbetet inför strukturfondsperioden 2007-2013, vilken ses som en framgång för Norrbotten då extra finansiellt utvecklingsstöd riktades till de gleset befolkade regionerna i norra Europa.

## **Jämlikhet har fått en stärkt ställning inom AER**

På initiativ av landstinget har AER beslutat att jämställdhetsarbetet ska ske inom en permanent jämlikhetskommitté, vilket ger frågorna en väsentligt större tyngd i AER-sammanhang.

## **E-hälsa – ett viktigt internationellt profilområde för landstinget**

Landstinget innehar idag viktiga poster inom AER:s kommitté för socialpolitik och folkhälsa och i arbetsgruppen för e-hälsa. En nära dialog och samarbete med kommissionen har därigenom upparbetats mellan kommissionen och den europeiska regionala nivån och särskilt med Norrbotten. Politiska repre-

sentanter från landstinget har bjudits in till ministerkonferenser och andra strategiskt viktiga sammanhang. Landstinget har ofta varit moderator och kunna lyfta fram frågor av särskilt intresse för landstinget och Norrbotten. Resultatet är viktiga kontakter som ökar möjligheterna att påverka utformningen av framtida EU-policy inom området.

### **Policy för infrastruktur och transport går landstingets väg**

Även inom infrastruktur och transport går det att avläsa hur landstingets internationella engagemang har givit resultat i form av viktiga poster i betydande lobbyorganisationer. Inom CPMR:s Östersjökommission deltar landstinget i arbetsgruppen för transportfrågor. Landstingets huvudfrågor i det internationella sammanhanget har varit Norra korridoren, transportvägarna och Norrbotniabanan som är en del av Botniska korridoren. Landstingets arbete har fokuserat på att få Botniska korridoren bland de prioriterade korridorerna i det framtida transportkorridornätverket i Europa. Norrbotten har inom detta område fått genomslag i CPMR:s kommentarer till Grönboken som innehåller både Norra korridoren, transatlantiska axeln och Botniska korridoren.

### **Byggt upp en position för att påverka arbetet med energi och klimatförändringar**

Landstinget är internationellt engagerade på policynivå kring energifrågorna genom bl.a. AER:s energi arbetsgrupp PEGASUS (vilken bildades 2004 på initiativ av landstinget) samt CPMR:s styrgrupp för energi. Landstinget har alltså som resultat av sitt aktiva arbete viktiga positioner även inom detta område.

## **Positiv bild av landstingets internationella arbete**

Landstinget har under lång tid varit aktivt i det europeiska samarbetet och det finns i landstinget en erfarenhet av att arbeta strategiskt med att stärka regionen i internationella sammanhang. Något som framhålls i de intervjuer som är en del av studien:

Både politiker och tjänstemän som verkar internationellt uppfattas av svenska aktörer och på EU-nivå som kompetenta och väl organiserade: ”De tar för sig och leder arbetsgrupper, de har förstått att man måste delta och vara aktiva.”

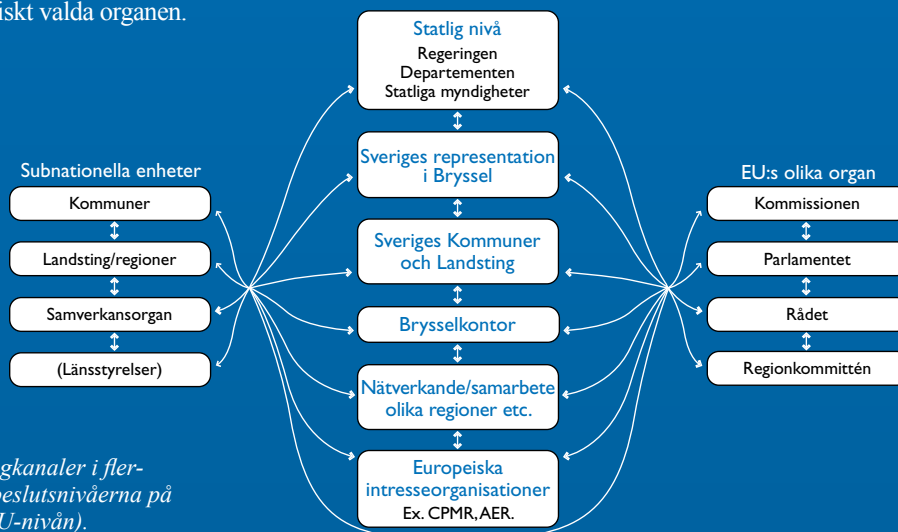
Norrbotten samverkar framgångsrikt med andra regioner, något som bidrar till att stärka Norrbottens position i internationella och nationella sammanhang. Många upplever de norrbottniska politikerna som: ”pålästa och drivande. Ett av de landsting som sticker ut”.

# Dialog genom många olika kanaler

När det gäller beslut på EU-nivå måste intressenterna själva engagera sig i omvärlds- och intressebevakning och därefter synliggöra sina synpunkter via olika kanaler. Det skiljer sig alltså från den svenska traditionen med utvalda remissorgan som uppmanas att avge synpunkter.

Flernivåstyret innebär en dialog i frågor av gemensam angelägenhet mellan alla berörda där ansvaret delas mellan de olika samhällsnivåerna. Det ställer krav på samordnande av insatser från EU, medlemsstaterna och de lokala och regionala demokratiskt valda organen.

Grönböcker och vitböcker är viktiga instrument i detta offentliga samråd. Grönböckerna presenterar bakgrunder och tänkbara lösningar - en rad idéer som förs fram till offentlig diskussion och debatt. Vitböckerna är en konkretisering av diskussionen och innehåller oftast konkreta förslag till lösningar. Resultatet av en vitbok kan ibland bli ett handlingsprogram inom det berörda området eller förslag som kan leda till förändringar i olika styrdokument och handlingsplaner.



*Påverkansarbetet illustrerat: Dialogkanaler i flernivåstyret (dialog mellan de olika beslutsnivåerna på lokala, regionala, nationella och EU-nivå).*

NORRBOTTENS LÄNS LANDSTING

Telefon 0920-28 40 00 • Robertsviksgatan 7 • 971 89 Luleå

[www.nll.se](http://www.nll.se)